

Az írek elutasították az új szerződést

Az írországi népszavazás végleges eredménye szerint a szavazók 53,4 százaléka utasította el az Európai Unió lisszaboni szerződését - jelentették be pénteken a választási hatóságok. A szerződés nem lép hatályba 2009 januárjában - kommentálta Jean-Claude Juncker, az eurózóna luxemburgi elnöke. José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke viszont még lát esélyt a helyzet megmentésére, azért szerinte folytatni kell a ratifikálást a tagországokban. Franciaország és Németország vezetői közös közleményükben azt hangsúlyozták, hogy a szerződésre szükség van az unió hatékonyságának fokozása érdekében. A szervezet soros elnöke, Szlovénia sajnálkozásának adott hangot.

Az ír választási hatóságok közlése szerint a szigetország polgárai 862 415 ellenszavazatot és 752 451 támogató szavazatot adtak le. A részvételi arány 53,1 százalék volt. Főként a vidéki lakosok és a kétkezi munkások utasították el a szervezet intézményi reformját célzó szerződést. A tagországok vezetői a jövő héten csúcs-találkozón vitatják meg a továbbiakat.

MTI, 2008. június 13.

A Lisszaboni Szerződésről

2007. december 13-án az EU vezetői aláírták a Lisszaboni Szerződést. Ezzel lezárult az a több évig tartó tárgyalássorozat, melyet az intézményi kérdések témájában folytattak. A Lisszaboni Szerződés módosítja a hatályos EU- és EK-Szerződést, ám nem lép azok helyébe. A dokumentum biztosítani fogja a szükséges jogi keretet és eszközöket ahhoz, hogy az Unió meg tudjon felelni a jövő kihívásainak, és válasszal szolgáljon a polgárok által megfogalmazott igényekre. Európa demokratikusabbá és átláthatóbbá válik; az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek szerepe megerősödik; a polgárok nagyobb lehetőséget kapnak arra, hogy kifejezésre és érvényre juttassák elképzeléseiket; és világosabbá válik, ki mit csinál európai és nemzeti szinten.

Az Európai Parlament szerepe megerősödik: az Európai Unió polgárai által közvetlenül megválasztott Európai Parlament hatásköre fontos új elemekkel bővül az uniós jogalkotás, az uniós költségvetés és a nemzetközi megállapodások vonatkozásában. Különösen a döntéshozatali folyamatban alkalmazott együttléti eljárás kiterjesztése biztosítja majd, hogy az uniós jogszabályok túlnyomó többségének megalkotása során az Európai Parlament ugyanolyan súllyal vegyen részt a folyamatban, mint a tagállamokat képviselő Tanács.

A nemzeti parlamentek részvétele megnövekedik: a nemzeti parlamentek jobban bekapcsolódhatnak az EU munkájába, különösen annak az új mechanizmusnak köszönhetően, amelynek révén folyamatosan nyomon követhetik, kizárólag azokban az esetekben kerül-e sor uniós szintű fellépésre, amikor az eredményesség szempontjából ez ígérkezik a legjobb megoldásnak (szubszidiaritás). Az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek szerepének megerősödése együttesen azt eredményezi, hogy az EU működése demokratikusabbá válik, legitimitása növekszik.

A polgárok jobban érvényre juttathatják elképzeléseiket: amennyiben több tagország állampolgárai közül legalább egymillióan szükségesnek ítélik, a kezdeményezési jognak köszönhetően felkérhetik a Bizottságot, terjesszen elő új szakpolitikai javaslatokat. Kinek mi a feladata? A hatáskörök pontos elkülönítésével átláthatóbbá válik a tagállamok és az Európai Unió közötti viszonyrendszer. Kilépés az Unióból: a Lisszaboni Szerződés mondja ki először konkrétan, hogy a tagállamok kiléphetnek az Unióból.

Európa hatékonyabbá válik; az uniós munkamódszerek és szavazási szabályok egyszerűsödnek; az intézményrendszer a 27-tagúra bővült Unió igényeinek megfelelően racionalizáltabbá és korszerűbbé válik; és az EU jobban fel tud lépni azokon a területeken, melyek napjainkban kiemelt fontossággal bírnak számára.

Hatékony és eredményes döntéshozatal: a Tanácsban alkalmazott minősített többségi szavazást a szerződés újabb szakpolitikai területekre terjeszti ki annak érdekében, hogy a döntéshozatal felgyorsuljon és eredményesebbé váljon. 2014-től kezdődően a minősített többség kiszámítása a tagállamok és lakosok száma alapján meghatározott kettős többség elve szerint történik, összhangban az Unió kettős legitimitásával. A kettős többséghez az szükséges, hogy a határozatokat a tagállamok 55%-a elfogadja, továbbá hogy az igennel szavazó tagországok lakosainak száma

Folytatása a 2. oldalon

Hans-Gert Pötering nyilatkozata

Hans-Gert Pötering, az Európai Parlament elnöke sajnálattal értesült az írországi népszavazás negatív eredményéről. A házelnök arra szólította fel az állam- és kormányfőket, hogy következő találkozájukon, Brüsszelben, beszéljék meg a helyzet megoldásának lehetőségeit. Hans-Gert Pötering a következő nyilatkozatot adta ki:

„Természetesen nagy csalódás mindenki számára, aki több demokráciát, több cselekvőképességet, több egyértelműséget és átláthatóságot akart az Európai Unió döntéseiben, hogy az írek többségét nem lehetett meggyőzni ezen reformok szükségességéről. De nem szabad elfelejtenünk, hogy az Európai Unió mindig túllépett a válságokon és a nehéz időkön. Ma is hideg fejjel kell gondolkoznunk. A szerződés szövegének az Európai Unió egy tagállama általi elutasítása nem jelentheti azt, hogy az Európai Unió 18 államában már megtörtént ratifikáció tárgyalanná válik.

Az Európai Unió többi tagállamának ratifikációját ugyanúgy tisztelni kell, mint az ír szavazást. Ezért azokban az államokban, amelyek még nem ratifikáltak, folytatni kell a ratifikációs folyamatot. Az ír kormány az európai partnerekkel együtt javaslatokat kell tennie arra, hogyan lehet ebben a helyzetben tovább eljárni. Az állam- és kormányfők jövő heti brüsszeli ülésének foglalkoznia kell az írországi népszavazás utáni helyzettel, és lehetőséget kell adnia az ír kormány arra, hogy mérleget vonjon, és a maga részéről javaslatokat tegyen. Most teljes nyugalomban végig kell gondolnunk, hogy folytatjuk. Az Európai Unió reformja fontos a polgárok számára, valamint az Európai Unió demokráciája és transzparenciája miatt. Ezért remélem, hogy sikerül megoldást találni, hogy a reformok a 2009. júniusi európai választásokig hatályba lépjenek.”

www.europarl.europa.eu

Folytatás az 1. oldalról

együttesen elérje vagy meghaladja az Unió teljes lakosságának 65%-át.

Szilárdabb és racionalizáltabb intézményrendszer: a Lisszaboni Szerződés létrehozza az Európai Tanács elnökének posztját, melyet két és fél évente választás útján töltenek majd be; közvetlen kapcsolatot hoz létre a Bizottság elnökének megválasztása és az európai választási eredmények között; új szabályokat vezet be az Európai Parlament jövőbeli összetétele és a biztosok számának jövőbeli csökkentése vonatkozásában; és világosabb szabályokat fogalmaz meg a megerősített együttműködés és a pénzügyi rendelkezések tekintetében.

Jobb élet az európai polgárok számára: a Lisszaboni Szerződés révén az EU jobban fel tud lépni számos, az Unió és polgárai számára napjainkban prioritást jelentő területen. Ez különösen igaz a szabadság, biztonság és jogérvényesülés terén felmerülő feladatok, így pl. a terrorizmus elleni küzdelem és a bűnözés elleni fellépés esetében, de bizonyos mértékig más területek, köztük a következők vonatkozásában is elmondható: energiapolitika, közegészségügy, polgári védelem, éghajlatváltozás, általános érdekű szolgáltatások, kutatás, úrpolitika, területi kohézió, kereskedelmi politika, humanitárius segítségnyújtás, sport, idegenforgalom és igazgatási együttműködés.

A szerződés létrehozta a jogok és értékek, a szabadság, a szolidaritás és a biztonság Európáját; elősegíti az uniós értékek érvényesülését; az Európai Unió alapjogi chartáját beemeli az elsődleges európai jogba; új szolidaritási mechanizmusokat tesz lehetővé; és hatékonyabb védelmet biztosít az európai polgárok számára. Demokratikus értékek: a Lisszaboni Szerződés részletesen áttekinti és megerősíti az Unió működésének alapjául szolgáló értékeket és célkitűzéseket. Ezek az értékek arra hivatottak, hogy viszonyítási pontul szolgáljanak az európai polgárok számára, és rámutassanak, mi mindent nyújthat Európa világszerte partnereinek. A polgárok jogai és az Európai Unió alapjogi chartája: a Lisszaboni Szerződés megőrzi a korábban megállapított jogokat, de ezeken túlmenően új jogokat is létrehoz. Ezen belül garantálja az Európai Unió alapjogi chartájában rögzített szabadságokat és elveket, és a charta rendelkezéseit kötelező jogi erővel ruházza fel. A jogok közé egyaránt tartoznak polgári, politikai, gazdasági és szociális jogok. Az európai polgárokat megillető szabadságok: a Lisszaboni Szerződés megőrzi és megerősíti a „négy szabadságot”, és az európai polgárokat megillető politikai, gazdasági és szociális

szabadságokat. A tagállamok közösségvállalása: a Lisszaboni Szerződés úgy rendelkezik, hogy az Unió és a tagállamok a szolidaritás szellemében közösen lépjenek fel, ha az egyik tagországot terroristámadás éri, illetve természeti csapás vagy ember által okozott katasztrófa sújtja.

A dokumentum az energiaügyek területén gyakorolt közösségvállalás fontosságát is hangsúlyozza. Nagyobb biztonság mindenki számára: bővülnek a szabadság, a biztonság és a jogérvényesítés célját szolgáló uniós képességek, ez pedig közvetlen előnyöket biztosít a bűnözés és a terrorizmus elleni uniós fellépés terén. A polgári védelemmel, humanitárius segítségnyújtással és közegészségügygel kapcsolatos új rendelkezések ugyancsak arra irányulnak, hogy az Unió könnyebben tudjon reagálni az európai polgárok biztonságát fenyegető veszélyekre. Európa hatékonyabban tud fellépni globális szereplőként az európai külpolitikai eszközök egybekapcsolása révén, melyre az új szakpolitikák kidolgozása és meghatározása során egyaránt sor kerül.

A Lisszaboni Szerződésnek köszönhetően Európa egységesen tud majd megnyilatkozni mindazon partnerei felé, akikkel világszerte kapcsolatokat ápol. A szerződés Európa gazdasági, humanitárius, politikai és diplomáciai képességeire építve elő fogja segíteni az európai érdekek és értékek globális érvényesülését, eközben azonban tiszteletben tartja a tagállamok egyedi külpolitikai érdekeit. A szerződés által életre hívott külügyi és biztonságpolitikai főképviseelői tisztség révén az EU külső fellépése hatásosabbá, következetesebbé és hangsúlyosabbá válik. A főképviseelő alelnöki tisztséget tölt majd be az Európai Bizottságban.

A szerződés létrehozta az európai külügyi szolgálatot, amely támogatást és segítséget fog biztosítani a főképviseelő részére. Mivel a szerződés önálló jogi személyiséggel ruházza fel, az Európai Unió nagyobb súllyal tud fellépni a tárgyalások során, hatékonyabban szerepel majd a nemzetközi szinten, és a vele kialakítható partnerség lehetősége is kézenfekvőbbé válik az Unión kívüli országok és a nemzetközi szervezetek számára. Az európai biztonság- és védelempolitika fejlődése nem bontja el a jelenlegi különleges döntéshozatali rendszert, viszont lehetővé teszi, hogy megerősített együttműködés jöjjön létre kisebb, csupán néhány tagállamot számláló csoportok tagjai között.

www.europa.eu

A Tismăneanu-jelentés Brüsszelben

Az Európa Parlament épületében 2008. június 12-én mutatták be a kommunista elnyomást bemutató romániai jelentést. A román történelemből és társadalomtudósokból alkotott munkacsoportot Vladimir Tismăneanu vezetésével Traian Băsescu államelnök kérte föl a kommunizmus elnyomó gépezetét bemutató jelentés megírására. A brüsszeli bemutaton részt vett a munkacsoport vezetője, Vladimir Tismăneanu, a Marylandi Egyetem professzora, Horia Roman Patapievi, a Román Kulturális Intézet igazgatója, Mircea Mihăieș, az intézet igazgatója és Románia brüsszeli nagykövete.

Tőkés László üdvözlését Szilágyi Zsolt kabinetfőnök tolmácsolta. Felszólalásában elmondta: a jelentés történelmi jelentőségű és mind tudományos, mind pedig politikai körökben igen nagy elismerésnek örvend. A Tismăneanu-jelentés az első olyan hivatalos állami dokumentum, amely rögzíti az etnikai, nyelvi közösségek és vallási felekezetek elleni, az állam által tudatosan irányított elnyomást. „Tőkés László európai parlamenti képviselő nevében, romániai magyarként, elismerésem és köszönetemet fejezem ki a jelentés megvalósításáért és munkájukért. A dokumentum jelentőségét Tőkés László is méltatta a tavalyi államelnöki látogatásán és örülök a lehetőségnek, hogy itt, az Európa Parlamentben is megtehetjük ezt.” Szilágyi kérdést is intézett az előadókhoz, melyben afelől érdeklődött, hogy a siker után folytatja-e a munkát a bizottság, van-e továbbra is politikai támogatásuk?

Vladimir Tismăneanu válaszában elmondta: konkrét javaslatokat is megfogalmaztak a jelentés nyomán: a dokumentum hozzáférhető lesz alternatív oktatási anyagként az iskolákban; tervezik egy, a kommunista diktatúra rémtetteit bemutató intézet létrehozását a budapesti Terror Ház példáját követve; törvénykezési javaslatuk is van, ugyanis a Szekuritáre egykori verőlegényei mind a mai napig az átlagos nyugdíjak többszörösét kapják az államtól az érvényben lévő törvények alapján. A bizottság elnöke elmondta: értesültek már arról, hogy Tőkés László a nyilvánosság előtt már több ízben kifejezte támogatását és nagybecsülését a jelentés megszületéséért. Tovább kívánják folytatni a munkát, habár tudják, hogy a jelentés nyilvánosságra hozatala után a parlamenti képviselők többsége az államelnök elmozdítását kezdeményezte, a szélsőséges pártok is durva támadást intéztek ellenük.

Kérdésre adott válaszában Patapievi elmondta: a kommunizmus és a nácizmus hasonló elbírálást érdemel, habár a nyugat megmagyarázhatatlan közönyt mutat a kommunizmus elítélése kapcsán. A kommunista totalitarizmus illegitim és kriminális rendszer volt, egy örült utópia, és így kell kezelni. Még húsz évvel a rendszerváltás után is óriási ellenállásba ütközött a diktatúra elítélése. A nyugat felelősségét hangsúlyozta a kommunista múlt feldolgozása kapcsán: az nem lehet közömbös a Kelet-Közép-Európai kommunista országok múltja iránt.

Brüsszel, 2008. június 12.

„A múltat be kell vallani”

A Trianoni békediktátum 88. évfordulója alkalmából Tökés László püspök, európai parlamenti képviselő több kimagasló rendezvényen vett részt. 2008. június 4-én, az évforduló emléknappján Dunavarsányban avatták fel a Trianoni Emlékparkot. Június 7-én, Tiszalúccon Trianoni Emléktér átadásával emlékeztek nemzeti történelmünk tragikus eseményére, június 8-án, vasárnap délután Tökés László püspök Pécsre látogatott. De Blasio Antonio európai parlamenti képviselő meghívására a pécs-vasasi emlékünnepeken vett részt és tartott beszédet.

Alkalmi emlékbeszédeiben Tökés László rámutatott a Trianoni békediktátum hazug és igazságtalan voltára. Az aláírása óta eltelt közel száz esztendőben újkori történelmünk eme katasztrofális eseményét ugyanaz a történelmi hazugság és igazságtalanság övezi. Azon különösképpen nem kell csodálkoznunk, hogy az ország- és nemzetcsontkításban érdekelték elhallgatják az igazságot, és hogy az utódállamok nacionalista politikai Trianon pusztá emlegetését is hisztérikus felháborodással fogadják. Az viszont méltán kifogásolható, hogy Trianon valóságáról az áldozat maga is cinkos módon hallgat. „A múltat be kell vallani” – idézte európai képviselőnk József Attilát. „Hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását, mondván: Békesség, békesség, és nincs békesség” – idézte ugyanakkor Jeremiás prófétát (Jer. 6,14). A kádári történelmi amnézia korszaka, másfelől pedig a szomszédos országokban érvényesülő hivatalos történelemhamisítás továbbra is legfőbb akadályát képezi a gyógyulásnak. Márpedig Trianon tragikus következményeinek a felszámolására addig nem kerülhet sor, amíg szembe nem nézünk a valósággal. Ehhez járulnak hozzá azok az emlékművek és megemlékezések, melyek az országos hivatalos politikai hagyományokkal, valamint a 2004. december 5-i, fájdalmas kimenetelű népszavazás szellemével szakítva – a helyes nemzeti önismeret, a nemzeti összefogás és ébredés ügyét szolgálják. Tökés László beszédeiben keményen bírálta azokat, akik az országban zajló trianoni rendezvényeket, illetve azok polgári és nemzeti elkötelezettségű szervezőit és résztvevőit a „szélső-jobbba” próbálják megbélyegezni és lejáratni. „Magyar az, akinek Trianon fáj” – idézte Illés Gyulát. Szakítani kell a trianoni tragédiát elhallgató vagy iránta cinkos hazugsággal viszonyuló kommunista, posztkommunista politikai hagyományokkal. Méltó, hogy a Trianoni békediktátum kérdését szervesen beillesszük nemzeti történelmünk egészébe, és hogy ez az évforduló akár „a nemzeti összetartozás napjaként” történelmi köztudatunkban az öt megillető helyre kerüljön. Azért van szükség erre, mert csak ezután kezdődhet el „közös dolgaink rendezése” (József Attila). Az egyesült Európában ez mind Magyarországnak, mind az elszakított magyar nemzetrészeknek, nem kevésbé a szomszédos országoknak elemi érdeke. EP-képviselőnk Trianon sebeinek a gyógyítása és a békediktátum maig ható, nemzetpusztító következményeinek a felszámolása érdekében egy egységes Kárpát-medencei magyar nemzetstratégia kidolgozását sürgette – mely a határok feletti nemzetegyesítés (1), valamint egy Kárpát-medencei, átfogó autonómia-rendszer kialakításának (2) politikájában ölthetne testet. Addig is viszont alapvető követelmény kellene, hogy legyen a trianoni – majd a párizsi – békeszerződésekben, a kapcsolatos kisebbségvédelmi szerződésekben, valamint az ún. gyulaférvári pontokban szereplő előírások és vállalások maradéktalan végrehajtása.

Nyilatkozat a helyhatósági választások tárgyában

„Remélem, a leckét megtanulták azok, akik az RMDSZ-en kívül akarnak boldogulni a politikában” (Markó Béla)

A PÁRT vezetője diadalittasan jelentette ki: „Az RMDSZ győzött a helyhatósági választásokon”. Majd rögtön „leckéztetni” kezdett. A pártvezér arra is rámutatott, hogy a Románia Európai Unióhoz való csatlakozása utáni első választáson mandátumot nyert önkormányzati képviselők kiemelt feladata településeink „felzárkóztatása” az Unióhoz. Az „egyedüli üdvözítő útról” szóló, pártos leckéztetése azonban messze távolra vezet Európától...

A „lecke” – egyebek mellett – arról szól, hogy a választás szabadsága nem más, mint: „megosztás”, „széthúzás” és „testvérháború”. Az RMDSZ-vezérkar, miközben tüzet okád a Magyar Polgári Pártra, egyetlen szava sincs azokról a kiábrándult magyar választókról, akik – mintegy 10–15%-ban – átszavaztak a román pártokra.

A marosvásárhelyi választás csúfos elvesztését „nemes” önsajnálattal kommentálja az RMDSZ. Bárcsak fele annyi erőfeszítést tett volna Székelyvásárhely megtartásáért, mint Székelyudvarhely magyar kézből való kiragadásáért. A magyar Pártnak azonban nemcsak Szász Jenő székelyföldi, de Bölöni László vásárhelyi jelöltetése sem volt ínyére. Győzött az elvakult pártlogika...

A leckéztetés a Fidesz – Magyar Polgári Szövetségnek is bőségesen kijár, mely – úgymond – „súlyosan beavatkozott a választásokba”. Az RMDSZ-propaganda készséggel csatlakozik az Orbán Viktor ellenében zajló, magyarhoni lejárató kampányhoz...

A Párt az egészséges magábanzés helyett újbólcsak a másokra mutogatás és a megbélyegzés útját választja. „Szörnyszövetségnek” nevezi a román pártok összefogását – ő maga viszont rest a magyar polgári erőkkkel szövetkezni. A föltétlen pártegyesület a pártos kizárólagossággal kombinálja. Kitisztja a Magyar Polgári Pártot, miközben szövetségesre talál a román Nemzeti Liberális Pártban...

A demagóg „leckéztető” az alacsony választási részvételért is másokat hibáztat. A pártvezér szerint „a verseny elbátortalanította az embereket”. Egyik önelégült csatlósa viszont a részvételi arányokat azzal magyarázza, hogy: „az emberek úgy gondolták, hogy voksuk nélkül is nyerne az eddigi előljárók, akiknek a munkájával elégedettek voltak” (sic!).

Az igazi „leckét” valójában az erdélyi magyarság adta fel mindkét pártnak. Az alacsony magyar részvétel tulajdonképpen nem egyedi jelenség: általános trendnek számít, és egyként szólt a hitelét vesztett román és a magyar politikai osztálynak. Ugyanakkor az a megállapítás is helyénvaló, hogy a masszív székelyföldi távolmaradás legfőképpen a helyi hatalomnak szól, melynek megtestesítője maga az RMDSZ. Másfelől viszont ugyanígy szól az MPP-nek, mely „gyenge alternatívát” kínált az RMDSZ-szel szemben, és nem volt képes „megszóllítani” a kiábrándult választókat.

A nagy mértékű abszenteizmus – ezen túlmenően – minden bizonnyal a kommunizmus visszahúzó öröksége is egyben. A választópolgárok egyhangú szavazásra szoktatott derék-hada ugyanis még mindig nem bízik abban, hogy cselekvő részvételével képes volna kedvező módon befolyásolni saját sorsának alakulását. A diktatúra időszakában kiölték volt belőle a személyes döntés – a választás – egészséges igényét, ennek egyenes folytatásaként pedig az RMDSZ-egypártrendszer ugyanerre nevelte az embereket, és szabad demokratikus választás helyett egypárti szavazásra hajtotta őket.

Mindezeket szem előtt tartva, biztos megállapítható, hogy a választási versenyhelyzet, valamint az alacsony részvétel között nincsen okozati összefüggés. Az RMDSZ több mint fél milliónyi szavazóját egyébként már amúgy is régóta elveszítette...

Az előbbiek összefüggésében tehát a pártvezér által alkalmazott egyoldalú felelősségátírást, illetve az MPP és a Fidesz bűnbaknak való kikiáltása nem más, mint tisztességtelen magamentés. Éppen ezért, indokolt volna, hogy az RMDSZ haladék nélkül bocsánatot kérjen mindkét polgári párttól, hasonlóképpen pedig azoktól a magyar választópolgároktól, akik az MPP jelöltjeire adták szavazatukat.

Egészséges véve Kovács István kovásznai megyei tanácselnök-jelöltnek van igaza, aki „a demokrácia győzelmének” nevezte a vasárnapi választásokat. Abban is neki van igaza, hogy „A választási alternatívát sikerült megteremteniük, de a félelem falait nem sikerült lebontaniuk”.

Ennek megfelelően az MPP és jelöltjei nem megbélyegzést, hanem őszinte elismerést érdemelnek. „Zsákbán futásra” kényszerítve, hatalom nélkül, pénztelenül és eszköztelenül ugyan nem lehettek képesek behozni az indulásból fakadó hátrányukat – mindazonáltal megteremtették a választás szabadságát, ráadásul pedig figyelemre méltó eredményeket is elkönyvelhetnek maguknak. Az első fordulóban ugyanis hat polgármestert és mintegy tíz megyei, továbbá közel félezer helyi tanácsost juttattak tisztségbe. Kezdetnek ez nem is olyan kevés. Számolni kell velük Székelyföldön és Erdélyben.

Tanácsos volna végül, hogy – mindnyájunk közös érdekében – az RMDSZ urai leszálljanak a magas lóról, és a kizárólagos pártégyesület kényszergetése helyett a befogadó jellegű nemzeti egység szellemében keressék magyar testvéreikkel a megegyezést. Az eddigi konfrontáció helyett együttműködésre törekedjenek.

Az erdélyi magyar rendszerváltozás folyamata immár visszafordíthatatlan. Mindkét oldalról számitanunk kell azokra, akik a nemzet érdekében felül tudnak emelkedni a megosztó párt-érdekeken. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács továbbra is ezen fog munkálkodni. Akik ennek az útjába állnak – az alulról jövő, érlelődő nemzeti közmegegyezés akarata el fogja sodorni őket.

Nagyvárad, 2008. június 6.

Tökés László
az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács
elnöke

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem vezetői Brüsszelben

A küldöttség Tökés László európai parlamenti képviselő meghívására érkezett Brüsszelbe. Márciusban már a képviselő meghívására egy huszonöt tagú egyetemi küldöttség látogatta meg az európai parlamentet Strasbourgban.

A küldöttség tagjai Kató Béla, a Sapientia alapítvány elnöke, dr. Dávid László professzor, a Sapientia-EMTE rektora, dr. Geréb Zsolt professzor, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora, Tolnay István, a Partiumi Keresztény Egyetem vezetőtanácsának elnöke és Farkas Emőd, a Sapientia Alapítvány irodavezetője voltak.

A delegáció tagjai a következő uniós tisztségviselőkkel folytattak megbeszéléseket:

- Schmitt Pál, a magyar néppárti delegáció elnöke;
- Gál Kinga és Schöpflin György, magyar néppárti képviselők;
- Tabajdi Csaba, a magyar szocialista delegáció vezetője;
- Szentiványi István magyar liberális képviselő;
- Leonard Orban többnyelvűségért felelős biztos, az Európai Bizottság tagja;
- Lorena Lopez de la Calle, a Baszk Autonóm tartomány oktatási miniszter helyettese;
- Henrik Lax liberális képviselő, a finnországi svédok képviselője;
- Ian Figel oktatási biztos kabinete részéről Pinuccia Contino;
- az EFA – Európai Szabad Szövetség – frakciója részéről: Ian Hudghton frakcióvezető, a Skót Nemzeti Párt elnöke, Jill Evans, Wales EP-képviselője, Alyn Edward Smith EP-képviselő (Skót Nemzeti Párt), Tatjana Zdanoka, a Litvániában élő orosz közösség képviselője, valamint Mikel Irujo Amezaga, a spanyolországi baszkok képviselője;
- Erna Hennicot-Schoepges luxemburgi EP-képviselő, a néppárti frakció tagja; Kállay Oszkár, a belgiumi Magyar Szövetség elnöke, a brüsszeli Magyar Ház vezetője.

A küldöttséget munkavacsorán fogadta Schmitt Pál, a magyar néppárti delegáció elnöke, aki csoportja nevében további támogatásáról biztosította az erdélyi magyar felsőoktatás ügyét.

A Gál Kinga képviselőasszonnyal folytatott megbeszélésen egyetemi vezetőink köszönetüket fejezték ki neki az eddigi hathatós támogatásért és lobby-munkáért, mellyel az erdélyi magyarok európai érdekérvényesítését segíti. Gál Kinga szerint ahhoz, hogy eredményeket

lehesse elérni a jövőben, az erdélyi magyar vezetőknek közös koncepciót kell kidolgozniuk az erdélyi magyar felsőoktatás egészének jövőjéről. Érthetetlennek nevezte azokat a támadásokat, amelyek az elmúlt hetekben a Sapientia hálózatot érték, és hangsúlyozta: a kiépült intézményrendszert nem szabad rombolni, hanem azt tovább kell fejleszteni, hogy egy versenyképes, európai színvonalú felsőoktatási tanintézetévé váljon az erdélyi magyar közösségnek.

A Leonard Orban többnyelvűségért felelős biztosnál tett látogatáson a Sapientia és a PKE vezetői elmondták: immár négy éve várat magára a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem akkreditációja. Emiatt az intézmény eszik az uniós pályázati lehetőségektől. Habár a szakmai és minőségi feltételeknek az egyetem messzemenően eleget tesz, s ennek megfelelően 2004-ben elnyerte az illetékes országos testület akkreditációs minősítését, az intézmény végleges akkreditációját kimondó törvény parlamenti elfogadása, valószínűleg politikai okok miatt, azóta is várat magára. Az európai integráció meg kívánja őrizni az őshonos kultúrák megmaradását és fejlődését, mondta a román biztos, ezért több európai program is alapokat biztosít erre a célra. Az oktatás tagállami kompetencia, az akkreditáció felgyorsításában nincs kompetenciája – mondta Leonard Orban.

Az Európai Parlament épületében tartott sajtótájékoztatót a Brüsszelben dolgozó román, magyar és nemzetközi sajtó képviselői előtt az egyetemi vezetők ismertették azokat az eredményeket és megvalósításokat, amelyek lehetővé tették az erdélyi magyar felsőoktatási hálózat működését. Ugyanakkor arra is

kitértek, hogy az akkreditáció indokolatlan késleltetése hátráltatja az egyetem fejlesztését, és lehetetlenné teszi az európai alapokhoz való hozzájutást.

A kedd délutáni nyilvános meghallgatáson (public hearing) a küldöttség tagjai ismertették az egyetemi hálózat fejlesztésére tett eddigi erőfeszítéseket és elmondták: egyetemeinken közel 3500 diák tanul, 19 szakon a Sapientia EMTE-n és 12 szakon a Partiumi Keresztény Egyetemen. Az egyetemi vezetők összefoglalták a két intézmény előtt álló legfontosabb kihívásokat, az intézményes akkreditáció megszerzését, a hosszútávú és kiszámítható magyar és a román állami finanszírozás valamint az európai uniós pályázatokban való részvétel feltételeinek megteremtését. Hangsúlyozták, hogy a jövőben fontosnak tartják a nemzetközi kapcsolatok továbbbővítését. Összegzőképpen rámutattak arra, hogy a magánegyetemi hálózat jelenleg Erdélyben az egyetlen olyan felsőoktatási intézményrendszer, amely lehetővé teszi, hogy a romániai magyar közösség önállóan alakítsa saját felsőoktatási politikáját.

Brüsszeli látogatásuk második napján reggelén a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem vezetői Mikel Irujo Amezaga európai parlamenti képviselővel találkoztak. Irujo, aki Tökés László képviselőhöz hasonlóan a Zöldek/EFA frakció tagja, a spanyolországi baszk népcsoportot képviseli az Európai Parlamentben. A baszk képviselő el folytatott megbeszélések során a Sapientia küldöttsége tájékoztatást kapott a spanyolországi népcsoport területi autonómiájának jellegzetességeiről, valamint a két és fél millió lelket számláló autonóm kö-

Folytatása az 5. oldalon

Folytatás a 4. oldalról

zösség által gyűjtött adókból finanszírozott hat (!) önálló egyetemről. A baszk képviselő közvetítésével egyébként korábban a Baszk Autonóm Régió oktatási miniszterhelyettesével, Lorena Lopez de la Calle-val folytattak megbeszéléseket.

A küldöttséget fogadta Pinuccia Contino, lán Figel oktatásért, képzésért, kultúráért és ifjúságért felelős európai biztos munkatársa is, akivel az intézményvezetők a két egyetem akkreditációs folyamatának nehézségeiről, valamint az európai uniós pályázatokban való részvétel feltételeiről tárgyaltak. A találkozón részt vett Engels-Perényi Klára, az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatóságának Erasmus programmal foglalkozó munkatársa is. A Sapientia EMTE és a Partiumi Keresztény Egyetem képviselői rövid tájékoztatást nyújtottak az intézeteikben működő európai uniós képzési lehetőségekről, és kérték ezek támogatását.

A jelenlegi, az intézményes akkreditációt megelőző időszak támogatási lehetőségeiről volt szó az Erna Hennicot-Schoepges parlamenti képviselő asszonnyal folytatott félórás megbeszélésen.

Tabajdi Csaba EP képviselő, a magyar szocialista delegáció vezetője ebéden fogadta az erdélyi magyar magánegyetemi hálózat képviselőit. A kötetlen beszélgetésen a képviselő támogatásáról biztosította a vendégeket. A jelenlévők megegyeztek abban, hogy rendszerebbé teszik az egymás közötti kommunikációt, melynek keretében az egyetemek tájékoztatást nyújtanak a magánegyetemi hálózatot érintő legfontosabb történésekről. Az erdélyi vezetők kiemelten fontosnak tartották, hogy az anyaország mindenkorai kormánya is támogassa az erdélyi magyar felsőoktatás ügyét.

A Szent-Iványi István liberális képviselővel folytatott oldott hangulatú találkozón az erdélyi magyar egyetemi vezetők külön kiemelték annak fontosságát, hogy a Brüsszelben dolgozó magyar képviselők közösen lépnek föl a Kárpát-medencében élő magyarok ügyeinek képviseletéért.

A küldöttséget az EFA képviselői frakcióülésükön fogadták. Tájékoztatást nyertek az erdélyi magyar felsőoktatás jelen helyzetéről és további perspektíváiról. Tőkés László frakciótársai támogatásukról biztosították az erdélyi magyar felsőoktatás vezetőit.

Brüsszel, 2008. június 5.

A Partiumi Keresztény Egyetem és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

A PKE és a Sapientia EMTE – létrejötte, rövid történeti összefoglalás, küldetése

A rendszerváltást követő sikertelen egyetemalapítási és önállóodási kísérletek, illetve a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen történő magyar tagozatok létrehozásának elutasítását tapasztalván, az erdélyi történelmi egyházak vezetői és más értelmiségi csoportok kezdeményezésére 2000-ben a Magyar Országgyűlés támogatásával létrejött a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem. Ugyan-

„... a Sapientia EMTE és a PKE nem egyszerűen két magánegyetem, hanem olyan intézményrendszernek kell tekinteni őket, amely az európai elvek szellemében cselekvően hozzájárul egy helyi nemzeti közösség fennmaradásához...”

ennek az erdélyi-partiumi rendszernek vált részévé az 1999-ben létrehozott nagyvárad Partiumi Keresztény Egyetem, a szintén egyházi alapítású Sulyok István Református Főiskola (1991) jogutódja. A Sapientia Egyetem három erdélyi nagyvárosban működik (Kolozsvár, Marosvásárhely, Csíkszereda), részben felvállalván a magyarok régiók felsőfokú oktatási igényeinek teljesítését. Mindkét intézmény az utóbbi hét évben a romániai törvények szerint mint magánegyetem működik, jogi hátterüket a Sapientia Alapítvány, illetve a Pro Universitate Partium Alapítvány biztosítja. A Sapientia Egyetem alapítója és mindkét egyetem működtetője a Sapientia Alapítvány, melynek feladata a finanszírozással és stratégiai tervezéssel kapcsolatos döntések meghozatala, illetve a magyar kormányzati szervekkel való kapcsolattartás.

A jelenlegi helyzet - az EMTE és a PKE statisztikai adatai a romániai (magyar nyelvű) felsőoktatásba ágyazva

A magánegyetemi hálózat jelentős szerepre tett szert az erdélyi magyar felsőoktatási rendszerben a hallgatói létszám és a szakstruktúra szempontjából egyaránt. Romániában jelenleg kb. 38.000 magyar nemzetiségű egyetemista van, ebből 12.900 tanul magyar nyelven az állami- és magánegyetemek szakjain, a különböző oktatási formákban (nappali, látogatás nélküli, távokta-

tás). A romániai állami magyar nyelvű felsőoktatásban összesen mintegy 70 szakon lehet oklevelet szerezni az alapképzésben. A Sapientia Egyetem hallgatói létszáma a 2007/2008 tanévben 2200 nappali tagozatos hallgató, akik a három erdélyi nagyvárosban (Kolozsvár, Marosvásárhely, Csíkszereda) alapképzésben vesznek részt, összesen 19 szakon. Emellett a Partiumi Keresztény Egyetem 11 szakon biztosít képzést, mintegy 1200 hallgató részvételével. Az EMTE-n 296 oktatói állásból 178-at fed le főállású oktató, míg, a PKE-n 190 állásból 68 oktató főállású. Mindezek szerint az EMTE-PKE rendszer a romániai magyar nyelvű felsőoktatás több mint 26%-át biztosítja. Ugyanakkor jelzés értékű az a tény is, hogy Romániában a magyar nemzetiségű hallgatóknak csak mintegy 33%-a tanul az anyanyelvén. Az egyetemi

rendszer hálózatos jellege nagy fontossággal bír a régiók fejlesztése szempontjából, ugyanakkor a kialakult szakstruktúra is – főleg kiegészítő jellegénél fogva – némileg kiegyensúlyozza a magyar nyelvű képzés hiányát egyes szakterületeken (műszaki, agrár és művészet). A magánegyetemek azonban csak alapképzést (BSc) biztosítanak, és jelenleg ideiglenes akkreditációval rendelkeznek, az érvényes romániai törvényeknek megfelelően. A román állam semmilyen formában nem juttat pénzügyi támogatást ezeknek az intézményeknek. Ugyanakkor a magyar nyelvű képzés továbbra sem fed le a szükséges szakok teljes skáláját, hiányos a műszaki, jogi képzés, elégtelen a mezőgazdasági, zenei, képzőművészeti szakok száma.

Az EMTE és PKE akkreditációs helyzete

A kétlépcsős romániai akkreditációs rendszerben az ideiglenes működési engedéllyel rendelkező szakok három évfolyamán végzése után kérvényezhető az adott szak végleges akkreditációja.

A Partiumi Keresztény Egyetem három szakja (Szociális munka, Német nyelv és irodalom, Református didaktikai teológia) 2004-ben elnyerte az Országos Akkreditációs Bizottság szakmai elismerését, ami egyben azt is jelenti, hogy maga az intézmény is elnyerte végleges akkreditációját. Az azóta eltelt időben megtörtént az Egyetemnek a Román Szenátus általi elismerése, ám a Képviseletház

Folytatás a 6. oldalon

Folytatás az 5. oldalról

bizottsági jóváhagyása, illetve a plénum döntése – vélhetően politikai okok miatt – hosszú ideje várat magára.

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem 2007. decemberében hat szak (pedagógia, informatika, szociológia, román és angol nyelv és irodalom, agrár-gazdaságtan, könyvelés- és gazdálkodási informatika) akkreditációs kérelmét nyújtotta be a Román Felsőoktatási Minőségbiztosítási és Akkreditációs Ügynökséghez. Az eljárási rendnek megfelelően jelen pillanatig négy szak esetében megtörtént az Akkreditációs Ügynökség hivatalos jóváhagyása, amely javasolja a román kormánynak e szakok akkreditációját. A bizottsági látogatások jegyzőkönyvei szerint további két szak is teljesíti az akkreditációs követelményeket, ám ezek esetében az eljárás még nem zárult le.

A jövő kihívásai

Akkreditáció

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem 2008 őszén további hat szak akkreditációját kéri, illetve – mivel a törvény által feltételként előírt három szak akkreditációját már megszerezte az egyetem – az intézmény akkreditációját is kérvényezni fogja az egyetem. Az intézményi akkreditáció elnyerése meghatározó fontosságú az egyetem számára, hisz csak ezt követően adhat ki oklevelet, szervezhet mesteri vagy (távlatilag) doktori képzést, távoktatást, vehet részt európai programokban vagy pályázatokban, és – nem utolsósorban – ennek elnyerése nyomán lehet jogosult az intézmény a román állami támogatásra.

A finanszírozás biztonsága: magyar és román állami finanszírozás

A felelős magyar kormányzati képviselővel történt tárgyalások során, illetve számos előterjesztett dokumentumban az Alapítvány és Egyetem vezetői kérték, hogy a magyar kormány hivatalos formában vállalja fel a támogatást, amely lehetővé tenné az előrelátható tervezést egy hosszú távú és az alapvető célnak megfelelő finanszírozási szerződés által a magyar kormány és a Sapientia Alapítvány között. A finanszírozás stabilitásának bizonyítása fontos feltételt képez az intézményi akkreditáció során. Alapvető fontosságú ugyanakkor, hogy a román állam vállalja fel magánegyetemeink teljes vagy részleges finanszírozását. Példaként megemlíthető, hogy Európában számos államilag támogatott vagy állami finanszírozású, nemzeti kisebbségek által működtetett egyetem létezik. Ilyen a Santiago de Compostela-i Egyetem Galíciában, Spanyolországban, a Bolzano-i Egyetem Dél-Tirolban, Olaszországban, a svéd nyelven oktató Abo-i Akadémia

Finnországban, a Sámi University College Norvégiában, a Selye János Egyetem Szlovákiában, stb.

EU-s pályázatokban való részvétel

Jelen pillanatban, végleges akkreditációval még nem rendelkező intézményként EU-s pályázatokban való részvételi lehetőségeink csak igen korlátozottak. Ha lehetséges, a kiírások legyenek tekintettel a két egyetem jelenlegi jogi helyzetére, és tegyék lehetővé, hogy a jogi keretet biztosító alapítványok, vagy ideiglenes működési engedéllyel rendelkező egyetemek eligibilis intézményként pályázhassanak az EU-s források elnyeréséért.

A két egyetem nemzetközi kapcsolatainak kialakítása – kisebbségi felsőoktatási intézmények hálózatának kialakítása

Az EMTE kezdetektől fogva kiemelt hangsúlyt helyezett nemzetközi intézményi kapcsolatrendszerének kialakítására, melynek eredményeképpen ma már nyolc magyarországi és további három külföldi egyetemmel létezik együttműködési szerződés. Az európai kisebbségi felsőoktatási intézményekkel való kapcsolatteremtés fontos lépése lehet az EMTE és PKE integrációjának az európai felsőoktatási tér intézményrendszerébe.

A kolozsvári Európai Tanulmányok szak támogatása.

Két éve működik a kolozsvári Nemzetközi kapcsolatok – Európai tanulmányok szak, amelynek célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik az Európai Unió jogrendet, az uniós szakpolitikákat, és ezáltal képesek érvényesíteni az ország és egyes régiók, ennek keretében pedig nemzeti kisebbségünk érdekeit a nemzetközi kapcsolatokban. A hallgatók elméleti és gyakorlati képzésében egyaránt kiemelkedő szerepe van az EU intézményeivel kialakítandó kapcsolatoknak, az ott szerezhető tapasztalatoknak.

Európai Uniói képzés a Partiumi Keresztény Egyetemen

A képzés a 2003-2004-es tanévtől működik. Mivel Románia EU tagsága szükségessé tették bizonyos alapismeretek elsajátítását, az Európai Unióval járó lehetőségek megismerését és kihasználását, az egyetemen fontossá vált, hogy a hallgatók fő- és/vagy mellékszakként, plusz vállalásként, felvehessenek egy ilyen jellegű specializációt. Az európai integrációs specializáció egy 12 tantárgyból álló csomagot jelent, amelyet az egyetem bármilyen szakos hallgatója elkezdhet, így a képzést teljes mértékben elvégző hallgató egy külön képesítést kap a diplomája mellé.

Konklúziók

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem nem egyszerűen két magánegyetem a közül Romániában, hanem olyan intézményrendszernek kell tekinteni őket, amely az európai elvek szellemében cselekvően hozzájárul egy helyi nemzeti közösség fennmaradásához, valamint ahhoz, hogy ennek tagjai a többséghez hasonlóan, anyanyelvükön tanulva vehessenek részt a felsőoktatásban.

Véleményünk szerint az EU országok parlamenti képviselői nagymértékben képesek befolyásolni a politikai közvéleményt, illetve a romániai hatóságokat annak érdekében, hogy létrejöjjenek azok a feltételek a romániai magyar nyelvű felsőoktatásban, amelyek esélyegyenlőséget biztosítanak az erdélyi magyar kisebbség számára bármely román, vagy más EU állampolgárral. Felsorolt céljaink elérésében számíthatunk az Európai Unió intézményeinek, parlamenti képviselőinek és szakpolitikusaiknak hathatós támogatására. Zaragozai világkiállítás 2008: fókuszban a víz és a fenntartható fejlődés

Kolozsvár és Nagyvárad, 2008 májusában

A PKE és a Sapientia EMTE oktatóinak és munkatársainak 20 fős csoportja 2008. március 10–14. között Tótkés László püspök, EP-képviselő meghívására látogatott Strasbourgba. A háromnapos szakmai látogatás során az erdélyi magyar felsőoktatás képviselőinek lehetősége adódott megismerkedni az Európai Parlament munkájával. Találkoztak továbbá a strasbourgi Marc Bloch Egyetem Protestáns Teológiai Karának képviselőjével, Christian Grappe professzorral, akivel alkalmuk nyílt megbeszélést folytatni az európai felsőoktatás aktuális kérdéseiről. Ezt követően Mikel Irujo Amezaga baszkföldi képviselő, a Zöldek / Európai Szabad Szövetség Képviselőcsoport tagja fogadta az erdélyi küldöttséget. A képviselő röviden bemutatta a baszkföldi autonómiamodellt, beleértve annak nyelvi és oktatási vonatkozásait is. A küldöttség tagjai az este folyamán találkoztak továbbá Gál Kinga és Schmitt Pál európai parlamenti képviselőkkel, akikkel megbeszélést folytattak az erdélyi magyar felsőoktatás támogatási rendszeréről és az uniós források felhasználásainak lehetőségeiről.

Kárpát-medencei Magyar Autonómiatanács

2008. március 19-én Tőkés László EP-képviselő budapesti irodájában több éves szünet után újra tevékenykedni kezdett a Kárpát-medencei Magyar Autonómiatanács. Az „újállakuló” ülés végén a KMAT tagjai az alábbi állásfoglalást tették közzé:

Állásfoglalás

Az új tagokkal kibővült tanácskozás során a résztvevők kifejezik szándékukat a KMAT további működtetésére és megerősítésére. Szolidaritásukról biztosítják egymást nemzetpolitikai küzdelmeikben, melyek – bár különböző körülmények között zajlanak – közös célja a nemzeti önazonosság megőrzése és a belső önrendelkezésen alapuló közösségi autonómiák rendszerének kiépítése. Ez utóbbi kérdésben nagyra értékeli és üdvözlözik a délvédelmi magyar szervezetek összefogását.

Aggodalommal figyelik és elítélik a magyar közösségek által lakott országokban szinte mindenütt erősödőben lévő magyarellenességet, amely immár nem csupán egyes szélsőséges szervezetek verbális agresszióban nyilvánul meg, hanem a tettlegességig fajul. Ezzel összefüggésben ismételten felhívják a figyelmet a csángók többféle módon megnyilvánuló hátrányos és még mindig megoldatlan helyzetére. Ez ellen közös fellépést szorgalmaznak, és ehhez anyaországi és nemzetközi támogatást igényelnek.

A KMAT egyebek mellett elhatározta a következőket:

- Szakmai munkacsoportot hoz létre a különböző autonómia-koncepciók egyeztetésére és nemzetközi képviselete céljából;

- A KMAT a küszöbön álló bukaresti NATO-csúcs alkalmából a NATO-tagországokhoz fordul, hogy tegyék biztonságpolitikai megfontolás tárgyává a békés, demokratikus eszközökkel történő kisebbségi autonómia-törekvések támogatását, összhangban a koszovói helyzet rendezésének alapjául szolgáló Ahtisaari-tervvel;

- Szorgalmazzák az Európai Unió kisebbségvédelmi rendszerének kidolgozását, és ennek előmozdítására felkérlik az Európai Parlament magyar képviselőit;

- Támogatják a Székely Nemzeti Tanácsnak az Európa Tanács Parlamenti Közgyűléséhez intézett felkérését, és az ahhoz kapcsolódó Memorandumot, amely a Székelyföld területi autonómiájára vonatkozó határozat elfogadását szorgalmazza.

- Támogatják az RMDSZ-nek az erdélyi magyarság kulturális autonómiája törvényi feltételeinek megteremtésére irányuló erőfeszítéseit.

A Tanács reményét fejezi ki, hogy az idén soron következő szerbiai és romániai választásokon az autonómia ügye iránt elkötelezett személyek jutnak mandátumhoz a magyar szervezetek színeiben.

A KMAT korábbi elnökének, Jakab Sándor mandátumának lejártával a tagok egyhangúan Tőkés Lászlót választották a szervezet új elnökévé.

Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács

Székely Nemzeti Tanács

Romániai Magyar Demokrata Szövetség

Magyar Polgári Párt

Magyar Koalíció Pártja

Vajdasági Magyar Szövetség

Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége

Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség

Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége

Budapest, március 19.

2008. április 30-án és május 1-én tartotta a Kárpát-medencei Magyar Autonómiatanács soron következő ülését Hódmezővásárhely mellett, Mártélyon. A kétnapos tanácskozás végén a résztvevők az alábbi nyilatkozatot fogadták el:

Zárónyilatkozat

A Kárpát-medencei Magyar Autonómiatanács (KMAT) megalakulása óta az anyaország határain túl élő magyar nemzeti közösségek autonómiatörekvéseinek egyeztető, összehangoló és közös képviseleti fóruma. Tudatában van annak, hogy a közösségi autonómiák törvényi kereteinek megteremtése az utódállamok törvényhozásainak feladata, ezért a társult tagszervezetek ezirányú törekvéseit elsősorban a nemzetközi integrációs fórumokon – kiemelten az Európai Unió intézményeiben – aktív külpolitikai tevékenységével kívánja segíteni.

Az ülésen résztvevő társult szervezetek képviselői meglegezően állapították meg, hogy Tőkés László püspök, EP-képviselő elnökké választásával új korszak kezdődött a tanács tevékenységében. A KMAT a legutóbbi ülésén hozott határozatainak végrehajtását áttekintve:

- sikerként könyveli el a NATO bukaresti csúcstalálkozója alkalmából a tagországok vezetőihez intézett nyílt levélre érkezett pozitív visszajelzéseket, és hasonló lépéseket tervez az autonómia biztonságpolitikai vonatkozásainak érvényesítése érdekében;

- értékeli a magyar EP-képviselők pozitív hozzáállását az európai kisebbségvédelmi rendszer kidolgozásához és üdvözlözi az Európai Parlament kisebbségi munkacsoportjának az európai párbeszéd fórumának létrehozására irányuló kezdeményezését;

- példaértékűnek tekinti a délvédelmi magyar érdekvédelmi szervezetek összefogását, és rendkívüli fontosságúnak tartja a közösen kidolgozott autonómia-koncepció megszületését.

A kétnapos tanácskozás során a KMAT a következőket határozta el:

- Módosítja alapszabályzatát, külön teret szentelve a munkáját segítő civil szervezetek védnöki státusának, ami az üléseken megfigyelőként való részvételi lehetőséget jelent.

- Felveszi tagjai sorába az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségét.

- Az európai népcsoportok alapvetői jogairól szóló bolzanoi tervezetből kiindulva a kisebbségvédelmi alapelvek és közösségi autonómiák sarokpontjait tartalmazó dokumentumot állít össze, és ezt eljuttatja az illetékes nemzetközi intézményekhez.

- Megbízta Tőkés László elnök urat, hogy az Európai Parlamentben képviselje a KMAT álláspontját az európai kisebbségvédelmi rendszer kidolgozását célzó kezdeményezések során.

- Munkacsoportot hoz létre a fontosabb kisebbségvédelmi alapiratokat tartalmazó dokumentumtár megszerkesztésére, illetve egy többnyelvű honlap létrehozására és működtetésére.

- Elfogadja a KMAT ezévi eseménynaptárát, elfogadja Tőkés László EP-képviselő meghívását az Európai Szabad Szövetség Romániában tartandó kihelyezett frakciógyűlése alkalmából tartandó konferenciára, illetve egy brüsszeli nyilvános meghallgatásra.

- Kisebbségvédelmi képviseleti irodát létesít berni központtal.

- Az EU Lisszaboni szerződésében foglaltak alapján európai állampolgári kezdeményezést indít az Unió kisebbségvédelmi rendszere jogi kereteinek megteremtésére.

- Megbízta Tőkés László elnök urat, hogy kövesse figyelemmel a horvátországi EU-csatlakozási folyamat során a kisebbségi jogok érvényesítését.

Az ülésen kiemelt napirendi pontként szerepelt a vajdasági magyar pártok közös autonómia-koncepciója. A KMAT megbízta Tőkés László elnök urat, hogy az Európai Parlament Dél-Kelet-Európa országaival fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttség tagjaként képviselje ezt az autonómia-dokumentumot, és törekedjen annak érvényesítésére Szerbia Európai Unióhoz való csatlakozási folyamatának tárgyalása során.

Hódmezővásárhely, május 1.

Az első európai Ifjúsági Károly-díj nyertese Magyarország

A magyarországi Diákok Határok Nélkül elnevezésű projekt nyerte az Európai Parlament Ifjúsági Károly-díját. A program keretében minden évben 135 középiskolás diákot hívnak meg Magyarországra a környező országokból.

A vendégek két hétig olyan vezetőképző foglalkozásokon vesznek részt, amelyek elősegítik a határon átnyúló európai közösségek szerveződését. A táborban való részvételre pályázaton lehet jelentkezni. A diákok minden évben a kiírt témákban nyújthatnak be pályaműveket. A tábor során a 135 nyertes diák lehetőséget kap pályaművének bemutatására és az aktuális témák megvitatására. A kéthetes tábor így a kulturális, nemzetiségi és vallási megértés fóruma. A programban eddig részt vett 1500 diák ma egy öt országon átívelő közösség tagja, amely az európai közösségépítés célkitűzéseit valósítja meg. Korzenszky Emőke, aki a nyertes projekt képviselőjében utazott Aachenbe, a díjátadó ceremóniára: „A díjátadó galát óriási médiaérdeklődés övezte, hasonlótt egy Oscar-gálához. Itthon sincs túl sok szabadidőm a díjátadó óta. Nap mint nap keresnek meg újságírók és országszerte viszik a programunk hírét. Többen ajánlották fel azóta személyes segítségüket, anyagi támogatásukat vagy adójuk egy százalékát a programnak. Fantasztikus élmény volt ez a hír, megdöbbenéssel teli öröm. A ceremónia előtt volt időm megismerkedni a többi jelölttel is és tudtam, hogy erős a mezőny, bárki nyerhet. Óriási büszkeség tudni, hogy mi voltunk a legjobbak, és hatalmas megtiszteltetés volt kezdet fogni Pöttering elnök úrral” – így a nyertes. „A Diákok Határok Nélkül táborok résztvevőit két szempont szerint válogatjuk ki: tehetség és szociális háttér alapján.” – mondta el Emőke. „A Károly-díj mutatta meg, hogy fontos figyelni a kínáló lehetőségekre és élni azokkal. Kitartással egészen aprónak tűnő próbálkozásokkal is lehet hatalmas eredményt elérni. Nagy dolog, hogy az Európai Parlament gondolt az ifjúságra” – vélte.

Zaragozai világkiállítás 2008: fókuszban a víz és a fenntartható fejlődés

Június 14-től szeptember 14-ig a spanyolországi Zaragozában, Aragónia tartományának fővárosában megrendezésre kerülő világkiállítás mottója: „A víz és a fenntartható fejlődés”. A 93 napig tartó szakkiállításon kilenc különböző témával foglalkozó héten keresztül tudósok és szakértők járják körbe a víz tematikáját. A szervezők készülnek egy polgári Agorával is, valamint egy „vízi mozival”, ahol több mint 180 órán keresztül, „vizes” témájú filmeket vetítenek majd. A téma szerint csoportosított 140 pavilon között az Európai Unió is képviselteti magát – a „folyók” kategóriában.

Polgári Agora

Az európai demokrácia kezdeteinél a nép az ókori Athén közterén, azaz az Agorán gyűlt össze véleményt cserélni. Hogyan lehet a választási mechanizmusok meghosszabbításaként az állampolgári részvételt ma is biztosítani egy olyan közösségben, amely immár több mint félmilliárd tagok számlál? Hogyan lehet egy olyan átfogó, rendszeres és kiegyensúlyozott párbeszédet létrehozni, amely egy kontinensnyi mérethez idomul? Hogyan lehet szinergiákat kialakítani a képviselői és a részvételi demokrácia között anélkül, hogy azokat szembeállítanánk egymással? Az Európai Unió történetének kulcsfontosságú időszakában ezzel a kihívással szándékozik az Európai Parlament a polgári agora megrendezésének segítségével szembenézni. Valójában egy hármás megosztottságon történő felülemelkedésről van szó:

– az intézmények és a polgárok között: az Agora a jogalkotási döntések születésének kellős közepén zajló, közvetlen és nagyleptékű találkozó, amely hozzájárul az európai intézmények és az Unió lakosai közötti kommunikáció és egymás kölcsönös meghallgatásának javításához. A találkozó rávilágíthat az Európai Parlament szerepére, miközben a polgárok elvárásait „pozitív módon” vezeti le.

– az európai civil társadalom különböző szereplői között: egy bonyolultabb ügy különböző szereplői gyakran eltérő érdekekkel rendelkeznek. Egymással párhuzamosan folytatnak lobbytevékenység-

Júniusi plenáris

Az Európai Parlament június 4-én és 5-én kétnapos plenáris ülést tartott. A képviselők vitáztak az EU–USA csúcs kapcsán, jelentéseket fogadtak el az EU kül- és biztonságpolitikájáról, valamint állást foglaltak a mediterrán unió tervéről. Az EP ülése szerda délután a közös kül- és biztonságpolitikáról (Saryusz-Wolski-jelentés), illetve az európai biztonsági stratégiáról (Kuhne) szóló vitával kezdődött. Ezt követően a június 9–10-ei EU–USA csúcs kapcsán vitáztak a képviselők, majd a fiatal mezőgazdasági termelők (Veraldi) helyzetével foglalkozó jelentés volt napirenden. Még szerda este szó volt többek között a lakossági banki, illetve pénzügyi szolgáltatásokról (Pitella és Karas), valamint a júniusi labdarúgó Európa-bajnokság kapcsán a kényszerprostitúció elleni harcokról. Csütörtök reggel vitáztak a mediterrán unióról, illetve az élelmiszer-higiénia területén a kisvállalkozások számára adandó könnyítésekről (Schnellhardt).

get, érveiket nem igazán ütköztetik egymással, és az európai hatóságokra hagyják a sokszor igen ingatag kompromisszumok meghozatalát. Az Agora hozzásegíthet az európai civil társadalom többségi szereplői közötti egyeztetéshez, akik általában nem vesznek egymásról tudomást.

– a nemzeti identitások között: Az európai civil társadalom „nemzeti buborékok” általi töredezettsége folytán igen sérülékeny. Témától függetlenül 27 nemzeti vita összesen nem ér fel egy európai szintű vitával. Az Agora a nacionalista beidegződésekből eredő akadályok, valamint a határok leküzdését is lehetővé teheti úgy, hogy egy-egy kérdés kulcszereplői valóban szembesítik saját igazukat szomszédaik meggyőződésével.

Az Agora ily módon eszköz és nem intézmény. Célja az, hogy, az európai civil társadalommal folytatott szervezett és szervező párbeszédhez vezessen el, amely a több tízezer civil szervezet és több millió tagja révén nemcsak a szakutadás csodálatos tárházául, hanem az európai vita hatalmas véleményformálójaként is szolgál.

2008. június 12-én és 13-án, az EU jövőjét vizsgáló sikeres első Agorát követően az Európai Parlament ezúttal az éghajlatváltozásról tartott civil fórumot Brüsszelben.

www.europarl.europa.eu